

JAKOV GOTOVAC — SKICA ZA SPLITSKI PORTRET UZ 85. OBLJETNICU

Jakov Gotovac u Splitu 1912.

Godina je u kojoj ćemo obilježiti jednu značajnu obljetnicu vezanu uz jugoslavensku glazbenu kulturu — 85. godišnjicu rođenja hrvatskog skladatelja Jakova Gotovca. Budimo precizniji — 11. listopada Jakov Gotovac slavi svoj jubilarni datum izvedbom dviju obnovljenih jednočinki »Dalmaro« i »Stanac« (pod zajedničkim nazivom »Jadranska duologija«) u Operi Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. Time »stari maestro« kao da vraća dug i svom imenu i hrvatskoj glazbenoj umjetnosti preredivši i preradivši nanovo dva po obimu, na izgled, skromnija djela, koja su stjecajem okolnosti bila s vremenom ili zapostavljena ili zanemarena. Razlog tome u ovom slavljeničkom trenutku ne treba tražiti ni isticati.

Sve to može biti (a i jest) povod da progovorimo o Jakovu Gotovcu, da obilježimo ovaj datum i ovaj trenutak kao dogadjaj koji, bez daljega, zaslužuje ne samo našu pažnju već i duboko štovanje prema njegovoj djelatnosti, njegovim nastojanjima, njegovim načelima i njegovoj glazbenoj ostavštini.

Jakov Gotovac je rođen u Splitu. Možda je red da, već i zbog toga, prvi označimo njegovu ovogodišnju obljetnicu. Ovdje je, u Bajamontijevoj ulici broj 3, ugledao svjetlo dana, ovdje je u uskim kaletama Dioklecijanove palače upio prve dojmove, stekao prve pojmove, usvojio prva životna iskustva; ovdje je proveo bezbrizno djetinjstvo, otkrio prve i prave afinitete, ukoracio u život, osjetio mlađenačke strasti. Evo tu i prvog doticaja sa školom, onom osnovnom, a kasnije i s gimnazijom. Ovdje slijedi i neke snažne, čudne tokove u sebi, zanos što zahvaća cijelo njegovo biće, obuhvaća i iscrpljuje sve njegove interese. Rađa se u njemu prva i najveća ljubav: otkriva svijet glazbe!

I tako, usporedo sa svakodnevnim spoznajama u gradu, na ulici, u društvu, za školskom klupom, iz dana u dan on nalazi vremena i za nešto po svom »guštu«; za svoj užitak otkriva i upija osnovne, i ne samo osnovne pojmove o glazbi uz Cyrila Metodéja Hrazdiru, Antuna Dobronića i Josipa Hatzea. U Splitu pratimo klicu kasnijeg Gotovčevog razvoja, njegova rasta i izrastanja u impozantnu figuru naše glazbene kulture, njegovo stasanje od slijepog zaljubljenika koji tek nešto naslućuje, do trezvene ličnosti, čovjeka koji nalazi pravi put i smisao u glazbi. Svu tu bujicu iznenadnih i hirovitih kretanja prirode, sav nemir u intelektualnom i muzičkom životu Jakova Gotovca otkrivamo, nekako, upravo u Splitu, gradu koji, izgleda, zrači nekim čudnim impulsom za tokove kojima se naša glazbena kultura napaja novom, svježom krvlju.

Gotovac zaslužuje da prema njemu zadržimo poseban odnos; on zaslužuje mjesto na koje ga inaguriramo te ga skoro kao izdvojenu pojavu u našoj

glazbi držimo izvan domašaja svih sumnji. Slijedimo njegovu stvaralačku nit od onih prvih pokušaja, preko jasnije profiliranih muzičkih zasada do vrhunskih ostvarenja koja ga izdižu prema zenitu naše glazbene produkcije i tu ga nalazimo kao jednu od najzanimljivijih muzičkih pojava koja se superiorno i suvereno nametnula pokretu što je, između dva rata, omogućio našoj glazbenoj kulturi proboj u svijet.

U stvaranju Jakova Gotovca zarana otkrivamo njegovo nedvosmisleno opredjeljenje, jasan stav prema glazbenoj umjetnosti, naglašeni nacionalni osjećaj koji se pretvara u zanos i usmjerava ga prema nesumnjivim vrijednostima naše folklorne muzičke baštine. Ta nam se baština, doduše, u Gotovčevu djelu ne javlja u izvornom obliku, ali po karakteru, po načinu muzičkog mišljenja, njegova glazbena osnova čvrsto stoji na tlu ovog naroda pa ni jednog trenutka nema nikakve sumnje gdje i kome on po svom umjetničkom opredjeljenju pripada.

U kontekstu tih razmišljanja nepravdno bi bilo izdvojiti umjetnički stav i muzičke afinitete od Gotovčeve intimne, ljudske, nacionalne pripadnosti koja ga uvijek vezuje uz bok svog naroda. Uz to, naglasimo još, ni jednog trenutka u svom dugom stvaralačkom vijeku od punih šezdeset i pet godina, Jakov Gotovac nije napustio svoj životni i umjetnički credo, ustrajavši na svom putu čak i u najtežim trenucima, kada je mogao doživjeti potpuno nerazumijevanje i kada je po nekim umjetničkim kretanjima i shvaćanjima skoro bilo bogohulno ustrajati na pozicijama s izvořištem u stiliziranom folklornom jeziku koji je on njegovao. Ta nepokolebljivost, ustrajanost, vjera i uvjerenje da je na ispravnom putu, da nikakva kozmopolitska širina, neopredijeljenost i nedefiniranost ne može zamijeniti čvrstu nacionalnu određenost i obojenost, drži ga uvijek jednako zanimljivim, osebujnim, aktualnim i svježim.

Zahvaljujući dobrim dijelom takvu stavu, Gotovac je kao umjetnik prepoznatljiv među hrvatskim i jugoslavenskim skladateljima. Nametnuo se on svojim specifičnim stilom koji bismo skoro slobodno mogli nazvati — Gotovčevim muzičkim izrazom. Njegova je svojstvenost prisutna bilo u preglednoj, izuzetno uvjernjivoj melodijskoj liniji, bilo u odrešitom, veoma određenom, karakterističnom ritmičkom sadržaju koji se nametljivo provlači kroz njegove skladbe, bilo u jednostavnim, nepreten-

cioznim, decentnim, rekli bi skoro simpliciranim harmonijskim obrascima, bilo u bogatoj metričkoj strukturi. Gotovac je svoj i u izboru orkestralnog aparata, u instrumentalnoj boji i obradi; svoj je i u izboru forme, u odbiru teksta, u svim elementima koji izgrađuju i stvaraju dojam o jednom umjetničkom djelu i o jednoj ličnosti. Zbog svega toga slobodno možemo reći da pred sobom imamo snažnu umjetničku figuru koja je svojom pojavom zaintrigirala i pobudila živo zanimanje kako u svojoj sredini tako i izvan nje.

Ovakvog, pravog Gotovca ćemo lako otkriti već u prvom opusu, u prvom priklanjanju narodnom stihu za svoj mlađenački scherzo »Aj, moj Mijo«, pa do zadnjih opernih ostvarenja u kojima ostaje dosljedan svojoj tradicionalnoj orientaciji koja se ogleda u podržavanju nacionalnog muzičkog izričaja.

Iako broj opusa Jakova Gotovca ne prelazi brojku 31, ne znači da bismo mu trebali predbaciti kvantitativnu deficitarnost i zanemariti njegovu svestranost. On, dakle, ne piše mnogo, ne stvara po nekoj ubrzanoj traci koja pred nas iznosi lakoćom ispisane opuse. Rekli bismo prije da Gotovac skладa naoko prilično usporeno, ali ustajno, s punim osjećajem odgovornosti pred zadatkom koji ga zaokuplja i s punim angažmanom pred svakom idejom bila ona tek naznačena tema ili pak izrasta u neko složeno glazbeno djelo. Možemo slobodno kazati da stvaralački proces Jakova Gotovca ne poznaje lakoću pisanja nekog, recimo, baroknog majstora, ali u našem vremenu sa svojih tridesetak skladbi nije nikakva iznimka niti predstavlja usamljenu pojавu na koju treba ukazati. Konačno, nemojmo smetnuti s uma da se među njegovim djelima nalaze i jedna »Koleda« i brojne zbarske skladbe, i nadaleko čuveno »Simfonijsko kolo«, »Pjesme i plesovi sa Balkana«, simfonijski portret »Guslar« te devet naslova s glazbeno-scenskog područja: scenska glazba za »Dubravu«, romantično-lirska opera »Morana«, nenadmašna komična opera »Ero s onoga svijeta«, glazbena tragedija »Kamenik«, herojsko-epska narodna opera »Mila Gojsalić«, igrokaz »Đerdan«, jednočinko »Stanac« i »Dalmaro« te opera-oratorijski »Petar Savčić«.

Ako među svim tim Gotovčevim djelima i ne nalazimo odreda samo skladbe iznimnih vrijednosti kao izraz inventivna nadahnuća, ipak je nemoguće mimoći činjenicu da je on autor nekoliko kompozicija koje su doživjele nevjero-

jatnu popularnost i koje nas najdostojnije prezentiraju u inozemstvu. Njegovo »Simfonijsko kolo« i opera »Ero s onoga svijeta« obišli su, doslovno, cijeli svijet pa s pravom možemo reći da je Gotovac naš kulturni, glazbeni stvaralac koji svojim kvalitetama visoko ističe i jugoslavensku glazbu uopće. Po tome je Gotovac pronio glas o našoj kulturi, pronio je slavu o jednoj umjetnosti koja bi bez njega, sigurno, još uvijek stajala negdje u zapećku i na repu svjetskog muzičkog događaja. Postajemo tako, čini mi se, i sebi i drugima bliži i vrijedniji jer se naš glas čuje i tamo gdje nam je do Gotovca pristup bio, uglavnom, samo neostvariv san!

Nazvao sam ovaj napis skicom za splitski portret Jakova Gotovca. Ne slučajno. Rekli smo već da su Split i Dalmacija u hrvatskoj glazbi, posebno u domeni stvaralaštva, odigrali zapaženu ulogu, da je to područje, koje se u glazbenoj kulturi našeg naroda ne smije mimoći. Nesumnjivo je otvorenost i prijemučnost cijele ove regije odigrala presudnu ulogu u razvoju glazbenih događaja pa su, tako, stvoreni uvjeti za pojavu mnogih glazbenika, među kojima nalazimo i jednog Bajamontija, Jelića, Jarnovića, Lukačića, Sorkočevića, Bersu, Baranovića, Dobronića, Hatzea, Odaka pa i Gotovca. A barba Jakov se, nekako, kao prodorni bljesak javlja, visoko diže barjak i predvodi čitavu tu plejadu muzičara kojima se naš narod s pravom ponosi...

I tako na sunčanom jugu, uz blage padine ozelenjenog Marjana, u život, mediteranski jarko obojenom Splitu rada se sin Petra Gotovca i Ivanice, rođene Čeo, raste i otkriva svijet oko sebe. Bajamontijeva ulica, štura i hladna, premalena je za nestasnog dječarca. Tek povremeni izleti u uzavreli i sunčem okupani grad, u šire ulice novijih naselja zadovoljavaju radoznali nemir malog Jakova. A, zapravo, kada se danas malo bolje prisjeti, svi se ti odlasci među svijet svode na razigrano trčanje pred roditeljima za rijetkih blagdana i nedjeljâ, kada se majka može odmoriti od napornih kućnih dužnosti, a otac odlaže svoju poslovnu odjeću malog trgovca i, oslobođen stege uslužnog prodavača, izvodi obitelj u šetnju. Tako, između oca i majke promatra život u gradskom perivoju, »đardinu«, gdje Splitska gradska glazba svake nedjelje svira bezbrižnoj riječi šetača.

Jakov tu doživljava svoj svijet; zaljubljeno nosi svoj mali bubanj i uporno bubnja. Prati glazbu, žrtvuje ustajalost

i jednoličnost dobošanja taktnih doba za razigranost ritma; zaokupljen je samim sobom, svojim instrumentom i zvukovima koji ga tako neodoljivo privlače. Nitko se na to ne obazire; tek neki muzičar pogledava dječaka nekako čudno odsutnog pogleda što jedva provrije iza svog bubenja i za pauze mu prilazi, pogladi ga po glavi pa, nekako više sebi u bradu, reče: »Bravo mali; sigurno ćeš ti biti muzikant!« Kakve li satisfakcije za običnu zabavu i igru!

Otkriva, tako, Jakov malo po malo u sebi te iznenadne tokove i naklonost. U obitelji se čude — otkud djetetu odjednom ta neobična zaokupljenost muzikom? Otac čvrsto stoji na nogama; nikakve ga slične mušice ne salijetaju. On nastoji osigurati bolji zalogaj svojoj obitelji, želi joj priuštiti ugodniji život, nastoji zaboraviti svoju mukotrpu mladost, teške dane u svom Vinovu Gornjem podno Moseć-planine iz kojeg je trbuhom za kruhom sišao u grad. A ovdje iz usta otkida paru po paru da bi nekako skucao malu, neuglednu trgovinu prehrambenom robom. Dakle, tu za neke muzičke afinitete, očito, nije bilo ni vremena. Ali je zato sve to stostruko nadoknadila topla, lirska majčina duša, koja je sigurno u Jakova utakla životne sokove bezgranične ljubavi prema glazbi. Njezin otac, Nikola Čezo, poznati guslar u Muću (kakve li sudbinske koincidencije sa simfonijskim portretom »Guslar« iz 1940. godine!) koji je svoje i tude slobodne trenutke kratio uz monotonu, iskonski oporu svirku na tri tonu pružajući uvjerljivu zvučnu ilustraciju svojim stihovima, sigurno je i maloj Ivanici otkrio ljepotu i ljubav prema pjesmi. Očito je, dakle, da, s majčine strane mali Jakov slijedi u sebi magnetsku snagu kojom ga glazba privlači i pomalo, skoro neprimjetno, ali nezadrživo, uvlači u svoje kolotečine!

Tako, uz neobavezno bubenjanje malog dječaka u nedjeljnjim obiteljskim obilascima, raste u Jakovu, zajedno s njegovim razvojem, svestraniji interes za muziku. U klasičnoj gimnaziji se ističe svojom nadarenošću pa ga prvi nastavnik Cyril Metodéj Hrazdira budno prati, upućuje, podržava i pomaže u svakom trenutku. Osim tih savjeta razgovara o glazbi sa svojim nastavnikom, Gotovac nalazi posebno zadovoljstvo uz nekoliko svojih prijatelja s kojima osnuje tamburaški orkestar pa tako sate i sate provode muzicirajući za svoj užitak. Kada su se dovoljno izvještili ponudiše svoje sviračke usluge vlasniku hotela »Bijeli orao« te su, bez ikakve

pošalje neke svoje zborske rade na Natječaj Srpskog pjevačkog društva u Zagrebu koje je tada vodio Krešimir Baranović. Kakvog li iznenadenja i oduševljenja kada je stigla obavijest da mu je na natječaju pripala prva nagrada za mješovite zborove »Prigorov« (prvotni naslov »Aj, moj Mijo«) i »Oklada« te za muške zborove »Na Vardaru« i »Pod Jorgovanom«.

Vrijedi, nakratko, zadržati se na ovim skladbama. I to u prvom redu zbog toga što možemo slobodno reći da su ta djela u mnogome karakteristična za cijelokupno stvaralaštvo Jakova Gotovca. Već i sama činjenica da pripadaju području zborske glazbe, dakle vrsti kojoj se Gotovac cijelog života vraća, zaslužuje pažnju. S druge strane njegova nacionalna orijentacija navodi ga da posegne za narodnom lirikom, da se u prvom i drugom opusu posluži sa stihovima narodne pjesme iz Bosne. Svojim neposrednim, iskrenim, vrckavim zdravim humorom kao i s izrazito nonšalantnom erotskom crtom, ove pjesme osvajaju neposrednošću, spontanošću i nepatvorenom izvornošću.

U svom muzičkom govoru Gotovac tu zacrtava svoj put i dosljedno slijedi ideologiju nacionalne škole te je jak prizvuk naše (nikako ne izvorne) folklorne glazbene misli potpuno dominantan. Kada tome dodamo jednostavne, čiste, zvučne, sočne harmonijske sklopove u koje poneka alternacija unosi svježinu i dah novog, a rijetka disonanca tek navještava osebujniji muzički jezik, onda smo, zapravo, u tim prvim djelima kao u kakvu sažetučku otkrili nukleus iz kojeg će kasnije izrasti cijelokupan skladateljski opus Jakova Gotovca. Rekli bi smo da se takve konstatacije podjednako odnose koliko na »Prigorov« i »Okladu« toliko i na pjesmu »Pod jorgovanom« (izvanrednom psihološko-erotskom krokiju, muzičkom komentaru na stihove Alekse Šantića) i, nešto manje, na četvrtu skladbu iz ove grupe nagrađenih pod naslovom »Na Vardaru« (stihovi Vojislava Ilića) u kojoj Gotovac, doduše, napušta na tren folkorna obilježja svog muzičkog jezika, ali ipak ostaje svojstven sebi pa, prema tome, ostaje prepoznatljiv i fisionomijom jasno određen.

U svakom slučaju, ovi zanatski izvrsno napisani zborovi, izuzetna snaga Gotovčeva izričja, svježina, neposrednost, inventivnost i duhovitost njegova glazbena govora te usvajanje, doživljaja

vanje i senzibilno praćenje i poštivanje zakonitosti i logike teksta što rezultira njegovim izrastanjem iz muzike i urastanjem u nju — upozorili su javnost na mladog glazbenika koji izlazi iz anonimnosti i koji na prvom koraku, nesumnjivo, mnogo obećava.

Uspjeh i radost s nagradom daje mu snagu i opravdanje da odlučnije reagira na očeve zahtjeve te mu u opširnom pismu javlja kako ne namjerava pustiti svom drugom ispitu, ovog puta iz kaznenog prava. Tada konačno napušta pravne nauke te 1920. odlazi u Beč gdje temeljitim započinje svoje muzičke studije. Time je, zapravo, prva, splitska epizoda života i rada Jakova Gotovca bila završena.

Danas, kada želimo obilježiti 85. obljetnicu njegova rođenja vjerujem da nije na odmet označiti taj datum ponckom crticom iz njegova života, osvijetliti dio njegova puta, pridonijeti ponešto određivanju značaja njegova djela, potaknuti zanimanje za tu neobično zanimljivu figuru naše kulturne povijesti. Gotovac to mnogostruko zasluguje. Stoga, ako ovih nekoliko stranica, koje su tek naznačena skica za splitski portret Jakova Gotovca, shvatimo kao skroman doprinos veličanju njegova imena i opusa, kao kratak, maglovit izlet u njegovu najraniju prošlost, onda su ipak opravdale prostor koji zauzimaju i time donekle bar udovoljavaju svrsi koja im je bila namijenjena.

POPIS SKLADBI JAKOVA GOTOVCA

Zborske skladbe

Dva scherza (»Oklada« i »Prigorov«; potonja je pod nazivom »Aj, moj Mijo« prva izvedena skladba Jakova Gotovca na koncertu pjevačkog društva »Zvonimir« 20. siječnja 1918. godine pod ravnjanjem Č. M. Hrazdire) 1916; Dva muška zpora (»Pod jorgovanom« na tekst A. Šantića i »Na Vardaru« na tekst V. Ilića) 1918; Primorska suita (»Broderska«, »Podoknica« i »Tanac«) 1919; Narodne pjesme iz Dalmacije (»O. more duboko«, »Marjane, Marjane!«, »Jučer si meni rekla«, »Dobra večer uzorita«, »Evo sam ti došao«, »Da mi je znati«, »Omili mi u selu divojka«, »Ako spavaš višo moja«, »Jedan mali brodić«, »Jablone, jablane«, »Ako si legla spati«, »Hvalila se Radunova Ane«, »Sada svi u skupu« i »Počekaj me divojko«) 1919;

Dvije pjesme čuda i smijeha (»Jadovan-ka za teletom« i »Smiješno čudo«) 1924; Koleda, narodni obred za muški zbor i mali instrumentalni sastav: 3 klarineta, 2 fagota, timpani, tamburino (»Koledari dolaze«, »Koledari pred kućom«, »Koledari u kući«, »Koledari u kolu« i »Koledari odlaze«) 1925; Barbari smo mi (na tekst D. Andelinovića) 1926; Jadranu (na tekst R. K. Jeretova) 1930; Hrvatske narodne napitnice (»Pade listala na ranča«, »Tri ptičice«, »Kraljević Marko«, »Nij' na svetu«, »Pajdašu ljubljeni« i »Zdrav mi budi«) 1930; Tri momačka zabora (»Ponuda dragoga«, »Kad idu košci« i »Momčeto bez gunčeto«) 1932; Pjesme vječnog jada (»Pjesma štitonoša« prema tekstu s nekog egiptanskog spomenika iz XVI stoljeća pr. n. e. i »O klasje moje« na tekst A. Šantića) 1939; Iz čitanke moje kćerke Ranke (»Na rad«, »Proljeće«, »Poštar«, »Oj, Lado, oj« i »Majka uz kolijevku«) 1942; Pjesme obnovne (»Na rad« na tekst R. L. Petelinova, »Novi grad« na tekst R. L. Petelinove, »Slava« na tekst R. K. Jeretova) 1946; Nove brazde (stihovi J. F. Pločar) 1949; Mi, na stihove Vladimira Nazora, 1952; Zvonimirova lađa, na tekst Vladimira Nazora, 1952; Pjesme zanosa (»Orlov let« stihovi R. L. Petelinove i »Naš grad« stihovi V. Nazora) 1955; Magarac, otac i sin (na tekst R. L. Petelinove) 1957; Dvoje dragih (pučka lirika) 1957; Bijeli kameni grad (tekst Stjepo Stražić) 1963; Kamen djeva (stihovi Antun Mihanović) 1968; Oj, Petrinjsko ravno polje (narodna pjesma) 1968; Slava Lisinskog (stihovi Petar Preradović) 1969; Petar Zoranić (stihovi Tin Ujević) 1969.

Solo pjesme

Dvije anakreotske pjesme (»Pijem« i »Na noćištu«) 1918; Moments érotiques (»Pustе želje«, »Momački jadi« i »U prkos«) 1920; Djevojačke pjesme (»Dodi«, »Tuge moje«, »Sjaj, mjesec« i »Nisam znala« — pjesma »Sjaj, mjesec« ne nalazi se u prvom izdanju već je naknadno, 1925. godine, skladna i uvrštena u ciklus) 1923; Kroz Varoš (»Ljeti pred kućom«, »Pralja pri poslu«, »Pod dragine prozore« i »Mornar u krčmi«) 1924; O, zašto smo se sreli, 1930; Daz ruku, 1930; Selim-beg, 1939; Intima (na stihove Vladimira Nazora »Sve utaman«, »Siga«, »Lanac«, »Gavan« i »Bor«) 1945; Dvije snahe, za bariton i klavir, iz Nješojeva »Gorskog vijenca« (»Snaha bana Milanjića« i »Snaha Andželija«) 1947.

Orkestralne skladbe

Simfonijsko kolo, 1926; Suite iz »Dubravke«, 1929; »Oraci« (simfonijska meditacija) 1937; Pjesme i ples sa Balkana, 1939; Guslar (simfonijski portret) 1940; Dinarka, 1945; Bunjevačka igra, 1960; Simfonijski triptih (»Guslar«, »Oraci« i »Simfonijsko kolo«) 1976.

»Dalmatinsko pastirče«, za 8 blokflauta ili orkestar blokflauta, 1957.

Vokalno-instrumentalne skladbe

»Djevojka i Mjesec« (za alt i mali orkestar) 1917; »Dva soneta« (za bas i orkestar) 1921; »Rizvan-Aga« (rugalica za bariton i orkestar) 1938; »Pjesme čeznuća« (za ženski glas i komorni orkestar) 1939.

Scenska djela

Dubravka, scenska muzika za pastirsku igru Ivana Gundulića, 1928; »Morana«, romantična narodna opera (libreto Ahmeda Muradbegovića; praizvedba u Brnu, u Čehoslovačkoj) 1930, a nova verzija 1941; »Ero s onoga svijeta, komična opera« (libreto Milan Begović, praizvedba u Zagrebu 1935) 1935; »Kamenik«, tragična opera u 3 čina (libreto Rikard Nikolić, praizvedba u Zagrebu 1946) 1946; »Mila Gojsalića, povijesna opera« (libreto prema djelama novelama Dinka Šimunovića napisao Cvjetko Jakelić, praizvedba u Zagrebu 1955) 1955; »Stanac«, operni scherzo, jednočinkica (prema komediji »Novela od Stanca« Marina Držića, libretu napisao dr Vojmil Rabadan, praizvedba u Zagrebu 1959) 1958; »Dalmaro«, operna legenda u jednom činu (libreto Ruža Lucija Petelinova, praizvedba u Zagrebu 1964) 1964; »Petar Svačić, opera-oratorij« (libreto »Zlatko Tomčić, nije izvedena) 1969, prerađena 1971; »Jadranska duologija, prerađene jednočinke: »Dalmaro«, operna legenda u 1 činu i »Stanac«, operni scherzo u 1 činu. Preradba opere »Dalmaro« u 1977.

Napomena: Ovaj je napis završen nekoliko mjeseci prije proslave Gotovčeve godišnjice, ali sticajem okolnosti, nije bio objavljen.